

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/7/2025
Identifikačné číslo spisu: 5321203046
Dátum vydania rozhodnutia: 28.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:5321203046.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: O. M., narodenej XX. W. XXXX, Č., Č. - A. XXXX, zastúpenej advokátom JUDr. Antonom Kupšom, so sídlom Čadca, Moyzesova 34, IČO: 35 675 071, proti žalovaným: 1/ G. C., narodenej XX. G. XXXX, H. U. L., H. U. L. XXXX, 2/ K. Q.L., narodenej XX. C. XXXX, Č., O. XXX/X, 3/ C. G., narodenému XX. U. XXXX, Č., Č. XXX, žalovaní 1/ a 3/ zastúpení Advokátskou kanceláriou VARMUS s. r. o., so sídlom Čadca, Palárikova 83, IČO: 36 863 203, 4/ C. L., 5/ O. L., 6/ K. L. (rod. Č.Á.), 7/ C. D., 8/ C. D., 9/ K. D., žalovaní 4/ - 9/ na neznámom mieste, v konaní zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom pôvodne na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 8C/90/2021 a v súčasnosti vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. CA-8C/90/2021, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 6. februára 2024 sp. zn. 9Co/68/2023, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Žiline z 6. februára 2024 sp. zn. 9Co/68/2023, ako aj uznesenie Okresného súdu Žilina z 16. januára 2023 č.k. CA-8C/90/2021-184 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie podľa ust. § 127 ods. 1, § 132 ods. 1, 2, 3, § 129 ods. 1, 3, § 133 CSP odmietol podanie žalobkyne voči žalovaným 4/ - 9/ (I.). Žalovaným 4/ - 9/ náhradu trov konania nepriznal (II.). Vychádzal z toho, že žalobkyňa sa domáhala zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam evidovaným na LV č. XXXXX, k.ú. Č.. Nakoľko jej podanie nespĺňalo predpísané náležitosti v zmysle ustanovení CSP, vyzval ju uznesením z 01. 12. 2022 na odstránenie jeho vád pod sankciou jeho odmietnutia a zároveň ju poučil o tom, aké konkrétne vady má odstrániť, t.j., aby v súlade s § 133 ods. 1 CSP riadne identifikovala žalovaných 4/ - 9/, a to dátumom narodenia, adresou pobytu alebo iným identifikačným údajom, alebo predložila dôkazy svedčiacie o tom, že za účelom ich riadnej identifikácie vykonala primerané šetrenie, predložiac doklady, ktoré boli podkladom pre zápis ich vlastníctva (tituly nadobudnutia uvedené na LV: čd. pozemkovoknižné vložky) a v prípade negatívneho výsledku podporne aj iné dôkazy, napr. záznamy z aktuálnych aj archívnych dokumentov obce/mesta, príslušného farského úradu, katastra, súdu a pod., čestné prehlásenie od najstarších žijúcich obyvateľov danej lokality, prípadne iné. Následne žalobkyňa 19. 12. 2022 súdu

oznámila, že spolu so svojím právnym zástupcom navštívila miesto, ktoré je predmetom sporu a miestnych obyvateľov sa pýtali, či nevedia identifikovať predmetných podielových spoluvlastníkov, či sú im tieto osoby známe a ani títo znalí miestnych pomerov nevedeli presne, kto títo obyvatelia sú, či nemajú menovca. K vyhláseniu svedkov na pojednávaní konanom 23. 09. 2022 o tom, či vedia identifikovať neznámych žalovaných uviedla, že ani oni nevedeli s presnosťou určiť, či skutočne ide o osoby z LV.

1.1. Keďže žalobkyňa v súlade s výzvou súdu nedostatky žaloby neodstránila ani nepredložila uvedené doklady, dospel súd prvej inštancie k záveru, že o jej žalobe nemožno ďalej konať a vo veci rozhodnúť, pretože každý subjekt musí byť v žalobe označený takým údajom, ktorý umožní jeho identifikáciu a zabezpečí jeho nezameniteľnosť s iným, keď jej konštatovanie, že sa jedná o neznámych vlastníkov zastúpených zo zákona Slovenským pozemkovým fondom evidovaným takto na liste vlastníctva, nestačí. Zo žaloby ani z priložených dôkazov nevyplyva, že by žalobkyňa vyvinula primeranú aktivitu, ktorú možno od nej spravodlivo požadovať, za účelom zistenia ďalších identifikačných údajov týkajúcich sa žalovaných 4/ - 9/, prípadne za účelom zistenia ich právnych nástupcov, ak by išlo o nežijúce osoby. Žalobkyňa okrem potvrdenia mesta z aktuálnej evidencie obyvateľov a potvrdenia z Farnosti sv. Jozefa v Čadci nepredložila žiadne iné doklady, netvrdila a nepreukázala nemožnosť ich získania a dokonca neosvedčila ani len svoje tvrdenie o vykonanom šetrení na mieste samom a jeho výsledkoch. Potvrdenie obce či mesta z aktuálnej evidencie obyvateľov pritom nepostačuje z dôvodu, že daná osoba nemusí v danej obci bývať alebo môže ísť už o nežijúcu osobu. Ďalej zdôraznil, že nemá povinnosť nahrádzať pasívu žalobkyne vlastnou činnosťou, nevylúčil však, za účelom obstarania údajov, ktoré sú pre ňu ťažko dostupné či úplne znemožnené, poskytnúť jej nevyhnutnú potrebnú súčinnosť, avšak tu je potrebné, aby sťažený, resp. nemožný prístup k nim mu žalobkyňa preukázala, keďže jej aktívny prístup v sporovom konaní sa prejavuje aj v tom, že vykoná aspoň primerané šetrenie za účelom dostatočnej identifikácie sporových strán. Žalobkyňa nepreukázala, že výzvu súdu z objektívnych dôvodov nemohla splniť, že by tituly zapísané na liste vlastníctva nebolo možné predložiť, napríklad preto, že nimi nedisponuje ani sám príslušný úrad (Okresný úrad Čadca, odbor katastrálny, či Štátny archív v Bytči).

1.2. Vzhľadom na uvedené podľa § 129 ods. 3 CSP podanie žalobkyne voči žalovaným, ktorých sa vada týka, odmietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa čl. 17, § 256 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP, tak že žalovaným 4/ - 9/ náhradu trov konania nepriznal, aj keď žalobkyňa procesne zavinila odmietnutie podania tým, že nepodalala riadnu žalobu, resp. na výzvu súdu vytykávané vady žaloby neodstránila, avšak z obsahu spisu je zrejmé, že im žiadne trovy nevznikli.

2. Proti predmetnému uzneseniu v zákonnej lehote podala odvolanie žalobkyňa. Krajský súd v Žiline (ďalej ako „odvolací súd“) uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

2.1. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalobkyne krajský súd doplnil, že aj svedkovia na pojednávaní uviedli, že O. L., ktorého titul nadobudnutia vlastníckeho práva (č.d.) podľa listu vlastníctva je z roku 1910, zomrel, pričom žijú ešte jeho deti C., D., K. a G. a nadobúdaci titul K. L., rod. Č. je len o rok neskôr, u C. L. dokonca z roku 1891 a u C. D.Í. a K. D. z roku 1930, t.j. je viac ako nepravdepodobné, že by žili, keďže v tom čase neboli uvádzaní ako maloletí.

2.2. Uviedol, že podľa ust. § 161 ods. 1 CSP v každom štádiu konania súd skúma, či sú splnené podmienky konania, za ktorých môže konať a rozhodnúť, t.j. skúma či môže byť poskytnutá súdna ochrana subjektívnym právam. Jednou z nich je aj procesná subjektivita, t.j. spôsobilosť byť stranou sporu, ktorú má ten, kto v čase začatia konania má spôsobilosť na práva a povinnosti, ktorá zaniká smrťou (§ 62 CSP, § 7 OZ). Neúplnosť v označení žalovaných podľa § 132 ods. 1, § 133 ods. 1 CSP bráni súdu, aby mohol pokračovať v konaní, keďže Slovenský pozemkový fond v konaní zastupuje aj vlastníkov pozemkov, ktorí sú známi, ale nie je známe miesto ich trvalého pobytu, tak ako v tomto spore (§ 8 ods. 1 písm. c), d), § 34 ods. 3 z. č. 330/1991 Zb.), ktorí však v čase podania žaloby ešte žili. Žalobkyňa vychádzala len zo zápisu na liste vlastníctva, potvrdenia Mesta Čadca a Farského úradu, že v ich evidenciách sa nenachádzajú a šetrenia pomerov na mieste samom u obyvateľov znalých miestnych pomerov, k čomu však nepredložila žiadne dôkazy. V súlade s výzvou súdu nepredložila dôkazy svedčiace tomu, že za účelom riadnej identifikácie žalovaných 4/ - 9/ vykonala primerané šetrenie u ich žijúcich právnych nástupcov, nepredložila doklady, ktoré boli podkladom pre zápis vlastníctva týchto žalovaných, t.j. titul nadobudnutia uvedený na liste vlastníctva, resp. pozemkovoknižnú vložku, prípadne iné dôkazy a ani len netvrdila, nie to preukazovala, že výzvu súdu z objektívnych dôvodov nemohla

splniť, pretože nimi nedisponuje príslušný úrad (Okresný úrad Čadca, odbor katastrálny či Štátny archív v Bytči a pod.). Žalobkyňa teda riadne (dostatočne určito) neoznačila subjekty sporu na strane žalovaných 4/ - 9/, pre ktorý nedostatok nie je možné v konaní s nimi pokračovať tak ako to správne konštatoval aj súd prvej inštancie, z ktorého dôvodu krajský súd ňou napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil, vrátane výroku o náhrade trov konania, vysporiadajúc sa s podstatnými námietkami žalobkyne, či už v prvoinštančnom, resp. odvolacom konaní.

3. Proti predmetnému uzneseniu dovolanie podala žalobkyňa. Dovolanie podala z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP. S napadnutým uznesením krajského súdu nesúhlasila. Mala za to, že žalobkyňa vyvinula primeranú aktivitu, ktorú od nej možno spravodlivo požadovať, aby riadne identifikovala neznámych podielových spoluvlastníkov. Žalobkyňa vychádzala zo zápisu na liste vlastníctva, kde správu k týmto vlastníkom má SPF a teda konala v súlade s katastrálnym zákonom - § 70 podľa ktorého „Údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak.“ Žalobkyňa nemôže nad rámec katastrálneho zákona vykonávať identifikáciu podielových spoluvlastníkov a vykonávať pozemkové úpravy. Okrem toho na liste vlastníctva je jasne a zreteľne uvedené, že správu k neznámych podielovým spoluvlastníkom vykonáva SPF, a to je takisto uvedené v zákone. Nakoľko žalobkyňa pri neznámych podielových spoluvlastníkoch uviedla ich zástupcu na základe zákona, tak Okresný súd vedel, s kým bude konať a teda ani záujem neznámych podielových spoluvlastníkov nebol porušený a teda žalobkyňa splnila aj ustanovenia CSP o riadnom označovaní osôb v žalobe.

3.1. Pokiaľ okresný súd poukazuje v bode 5. na „ustálenú súdnu prax, resp. judikaturu“ uviedla, že pod tento pojem je možné subsumovať len rozhodnutia uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Aj z literatúry vyplýva, že pokiaľ rozhodnutie publikované nebolo, o jeho judikátornej záväznosti možno hovoriť, až keď v ňom formulovaný právny názor opakovane potvrdil najvyšší súd, kedy ide skutočne o ustálenú judikaturu, teda o názor najvyššieho súdu, nie iba o názor jedného senátu. Uviedla ďalej, že nakoľko sa určité uznesenia a rozsudky Krajského súdu v Žiline nenachádzajú, resp. nie sú zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky tak ich nie je možné pokladať za ustálenú súdnu prax a teda Okresný súd v Čadci nie je viazaný aktuálnou rozhodovacou praxou Krajského súdu v Žiline.

3.2. Pokiaľ aj súd poukazuje na zásadu právnej istoty, ktorá tvorí jednu zo základných zásad CSP, tak je nutné uviesť, že doposiaľ súdy konali so zástupcom SPF, pri konaní na súde, nikdy nebol problém, vlastníctvo sa určovalo, alebo zrušovalo a záujmy neznámych podielových spoluvlastníkov boli chránené.

3.3. Čo sa týka rozhodnutia, ktoré okresný súd uvádza v bode 5. uznesenia a to konkrétne uznesenie Najvyššieho súdu SR č.k. 7Cdo/238/2021 zo dňa 28. 02. 2022, tak tam je jasne od bodu 18. uvedené, ako má súd postupovať pri konaní s podielovými spoluvlastníkmi, ktorí sú neznámi a poukázala najmä na bod 23. kde je uvedené: „Identita nezisteného vlastníka ako účastníka konania sa odvíja od jeho zápisu v katastri nehnuteľností. Pri označení nezisteného vlastníka ako účastníka konania je nevyhnutné vychádzať zo zápisu jeho označenia na LV v katastri nehnuteľností. Zákon presnú formu nepredpisuje. Obligatónnym údajom je nezistený vlastník a jeho zastúpenie fondom. Fond pri zastupovaní nezisteného vlastníka musí postupovať s odbornou starostlivosťou.“ Toto konštatovanie Najvyššieho súdu SR z roku 2022 je možné hodnotiť ako aktuálnu rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít a teda toto rozhodnutie a konštatovanie je opakom toho, čo prezentuje Okresný súd v Čadci a Krajský súd v Žiline, nakoľko podľa tohto konštatovania má súd konať so zástupcom SPF a smerodajné a nevyhnutné je označenie vlastníka na LV ako neznámeho a teda aj jeho zastúpenie SPF.

3.4. Žalobkyňa má za to, že boli dostatočne splnené podmienky na to, aby súd mohol vo veci konať a rozhodnúť, nakoľko súd vedel s kým má konať. Znami podieloví spoluvlastníci boli v podanej žalobe riadne označení, komunikovali so súdom a zástupca neznámych podielových spoluvlastníkov bol rovnako tak v podanej žalobe dostatočne označený. Rovnako tak sa k podanej žalobe vyjadril a súd s ním konal aj na pojednávaní.

3.5. Samotné strany konania nevedeli jasne a bez novej zámeny určiť, či osoby, ktoré sú označené ako neznáme, sú osoby neznáme, alebo známe, nakoľko v tejto lokalite existovali menovci a teda nebol na LV uvedený, žiadny iný identifikačný údaj, ktorý by pomohol žalobkyni spresniť, o aké konkrétne osoby sa jedná. Aj svedkovia uviedli, že taká osoba tam mohla žiť, ale nevedeli či to je skutočne tá osoba, o ktorej hovoria, alebo je to jej menovec. Teda nikto zo zúčastnených strán konania alebo svedkov nevedel

jednoznačne povedať, bez možnosti zámieny s iným subjektom, že skutočne tie osoby zapísané na LV sú tie osoby, o ktorých oni hovoria. Žalobkyňa nahliadla do PKV, aby sa pokúsila získať iné údaje, ktoré smerovali k zápisu týchto ľudí na LV, avšak ani v týchto PKV nebol žiaden iný údaj, ako ten čo je na LV.

3.6. Dala do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 8Cdo/31/2018 zo dňa 15. 04. 2019, najmä body 28., 29., 40., 43., 47. a nasledujúce, kde je uvedené, ako má súd postupovať pri identifikácii neznámych podielových spoluvlastníkov a že samotný štát na spríechodnenie procesu vytvoril inštitút zástupcu SPF - ako orgán, ktorý koná za týchto neznámych podielových spoluvlastníkov a koná v ich záujme, teda ani osoby, ktoré nie je možné identifikovať zastupuje niekto, kto koná v ich mene a teda zastupuje ich záujmy. Okrem toho je v tomto rozhodnutí aj uvedené, že ak priamo súd neposkytne žalobcovi v spore pri riadnej identifikácii pomoc a len žalobu bez ďalšieho zamietne, tak dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.7. Čo sa týka riadnej identifikácie žalovaných podľa čd. pozemnoknižnej vložky, prípadne iných podkladov, tak z týchto listín nie je možné riadne identifikovať týchto neznámych, nakoľko aj v týchto listinách je uvedené iba parcela a meno a priezvisko a podiel, titul nadobudnutia a dátum, nič viac. Žalobkyni sa nemôže podariť účastníkov riadne identifikovať, lebo tam nie sú žiadne údaje, na základe ktorých by sa dali jednoznačne identifikovať bez možnosti zámieny. Nakoľko pri týchto osobách na LV, čd. pozemnoknižnej vložke nie je okrem mena žiadny iný údaj, ak žalobkyňa by aj akokoľvek chcela, tak nie je možné tieto osoby bez možnosti zámieny identifikovať a teda vyhnúť sa tomu, aby žalovala niekoho, kto ani žalovaný nemá byť. Nakoľko žalobkyňa rešpektuje zákon (CSP, katastrálny, a rozhodnutia najvyšších súdnych autorít), tak ako zástupcu žalovaných, ktorých nemohla riadne bez možnosti zámieny identifikovať, uviedla SPF, čo vyplýva nielen zo zákona, ale aj z dlhodobej judikatúry súdov všetkých inštancií.

3.8. Pokiaľ aj súd poukáže na zásadu právnej istoty, ktorá tvorí jednu zo základných zásad CSP, tak je nutné uviesť, že doposiaľ súdy konali so zástupcom SPF pri konaní na súde, nikdy nebol problém, vlastníctvo sa určovalo, alebo zrušovalo a záujmy neznámych podielových spoluvlastníkov boli chránené. Takto sa postupovalo viac ako 10 rokov. Ak by súd zrazu začal až nezmyselne od jednotlivých účastníkov vyžadovať rôzne potvrdenia, identifikácie a neustále by žiadal nové a nové dôkazy k preukázaniu, že niekto je skutočne neznámy, keď vieme konať s jeho zástupcom (SPF), tak máme za to, že súdy tak znemožňujú obyvateľom uplatňovať ich základné ústavné právo a to vlastníť majetok a nakladať s ním. Pretože tak by si nik nemohol vyporiadať svoj majetok, ktorý dlhodobo užívali jeho predkovia následne on a len tým, že v minulosti sa tak nezapísovalo, resp. nedbalo sa tak na zápis vlastníctva, tak by sa účinne nemohol domôcť svojich práv a teda by ani on a ani jeho nástupcovia nemohli riadne nadobudnúť majetok, ktorý on vlastní, ale pre „neznámeho vlastníka“, ktorého niekam na LV zapísal kataster a to, že súd vyžaduje, aby ho identifikoval, keď to reálne ani nie je možné. Ak doteraz súd konal so zástupcom SPF, ktorý bol priamo vytvorený na zastupovanie neznámych vlastníkov, tak práve toto je možné a považuje sa za ustálenú súdnu prax a práve v takomto konaní, kde sa koná so zástupcom SPF, vidí reálne premietnutú zásadu právnej istoty.

3.9. Žalobkyňa vyvinula úsilie na zistenie, či sú alebo nie sú osoby známe, resp. neznáme. Kontaktovala Okresný úrad, odbor katastrálny v Čadci, ktorý zapisoval vlastníkov na listy vlastníctva a ten uviedol, že v jeho archívoch sa nachádza iba časť čd. nie všetky a navyše aj v týchto čd. sú tie isté údaje, ako na LV a teda sa pri zápise vychádzalo z údajov čd. a tie sa preniesli na LV.

4. Mala za to, že žalobkyňa vykonala dostatočné šetrenie na to, aby sa pokúsila riadnym spôsobom identifikovať neznámych podielových spoluvlastníkov. Nakoľko sa však vo viacerých evidenciách nedopátrala k žiadnemu inému údaju, ako sú tie údaje, ktoré sú na LV, tak ich zástupcu označila Slovenský pozemkový fond, ktorý bude konať v ich mene. Žalobkyňa teda vyvinula dostatočné úsilie na to, aby súdu preukázala, že mala snahu tieto osoby riadne identifikovať. Ak súd vzal do úvahy nekonzistentné vyjadrenia svedkov, ktorí však jednoznačne nepotvrdili, že osoby sú známe, alebo vedia o koho konkrétne ide, sami uviedli, že by potrebovali aj nejaký iný údaj a toto si za svoje osvojil aj súd a zrazu zo žaloby, ktorá v prednesenom právnom názore bola nesporná, je žaloba absolútne nedôvodná. Pritom súd už dlhé roky koná so zástupcom SPF a rozhoduje a teda naplňa zásadu právnej istoty. Avšak v poslednej dobe, približne 2 roky, sa Okresný súd rozhodol, že všetky žaloby, kde sú neznámi, odmieta a konania zastavuje pre nedostatočnú identifikáciu. Nielen žalobkyňa v tomto prípade, ale aj iní žalovaní v

iných konaniach, dokladajú potvrdenia z obce, z PKV, z katastra, z farnosti, z ministerstva, avšak súdu sa to stále javí ako nedostatočné. Avšak žalobkyňa už nevie, aké ďalšie dôkazy by mala v konaní predložiť, aby to súd akceptoval a konal.

4.1. Na základe vyššie uvedených skutočností navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/68/2023 zo dňa 06. februára 2024 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

5. K dovolaniu nebolo podané žiadne písomné vyjadrenie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6.1. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

6.2. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.3. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

6.4. Dovolačný súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

6.5. V danom prípade žalobkyňa v dovolaní uviedla dovolací dôvod vyplývajúci z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V súvislosti s predmetným dovolacím dôvodom dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že o tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 420 CSP rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 431 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí ako/prečo v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

6.6. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať

sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov.

6.7. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

6.8. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

7. Žalobkyňa v súvislosti s vytýkanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP namietala nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií spočívajúci v nesprávnej interpretácii ustanovení týkajúcich sa zastúpenia takzvaných „nezistených vlastníkov“ v spojitosti s ustanoveniami § 129 a nasl. CSP, ktorý následne viedol k porušeniu princípu zákazu odmietnutia spravodlivosti - denegatio iustitiae, namietala v tomto smere tiež porušenie zásady právnej istoty vo vzťahu ku konaniu SPF za tzv. neznámych (nezistených vlastníkov) v predchádzajúcich konaniach a napokon namietala tiež, že rozhodnutia krajského súdu (uvádzané už v rozhodnutí súdu prvej inštancie) nie je možné považovať za ustálenú rozhodovaciu prax v týchto veciach.

7.1. Vychádzajúc z dôvodov napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že v okolnostiach danej veci - v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva (v ktorom sa žalobkyňa domáha odstránenia stavu neistoty a usporiadania vlastníckych vzťahov k pôde) súdy nižších inštancií považovali žalobkyňou v žalobe uvedené označenie žalovaných 4/ až 9/ za neúplné, ktorá skutočnosť podľa ich názoru podmieňovala postup podľa § 129 CSP (t.j. výzvu na odstránenie väd podania). K predmetnému názoru dospeli aj napriek tomu, že žalobkyňou zvolené označenie žalovaných 4/ až 9/ doslovne zodpovedá ich zápisu v katastri nehnuteľnosti (na LV č. XXXXX, obec Č., okres Čadca, katastrálne územie Č.). Z dôvodu neodstránenia vytýkaných väd (absentovalo riadne označenie žalovaných menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu alebo súčasného pobytu, dátumom narodenia alebo iným identifikačným údajom) súd prvej inštancie podanie žalobkyne odmietol. Odvolací súd sa s jeho postupom stotožnil. Súdy nižších inštancií prejednávajúce spor konštatovali, že „všeobecné, konštatovanie žalobkyne, že sa jedná o neznámeho vlastníka zastúpeného zo zákona Slovenským pozemkovým fondom, evidovaného takto na liste vlastníctva, nestačí. Za ďalšie „žalobkyňa tiež nepreukázala súdu, že vyvinula dostatočnú snahu o zistenie ďalších identifikačných údajov žalovaných“.

7.2. Ďalej odvolací súd v bodoch 6. a 7. dôvodil: „Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalobkyne krajský súd doplnil, že aj svedkovia na pojednávaní uviedli, že O. L., ktorého titul nadobudnutia vlastníckeho práva (č.d.) podľa listu vlastníctva je z roku 1910, zomrel, pričom žijú ešte jeho deti C., D., K. a G. a nadobúdaci titul K. L.L., rod. Č. je len o rok neskôr, u C. L. dokonca z roku 1891 a u C. D. a K. D. z roku 1930, t. j. je viac ako nepravdepodobné, že by žili, keďže v tom čase neboli uvádzaní ako maloletí.

Podľa ust. § 161 ods. 1 CSP v každom štádiu konania súd skúma, či sú splnené podmienky konania, za ktorých môže konať a rozhodnúť, t. j. skúma či môže byť poskytnutá súdna ochrana subjektívnym právam. Jednou z nich je aj procesná subjektivita, t. j. spôsobilosť byť stranou sporu, ktorú má ten, kto v čase začatia konania má spôsobilosť na práva a povinnosti, ktorá zaniká smrťou (§ 62 CSP, § 7 OZ). Neúplnosť v označení žalovaných podľa § 132 ods. 1, § 133 ods. 1 CSP bráni súdu, aby mohol

pokračovať v konaní, keďže Slovenský pozemkový fond v konaní zastupuje aj vlastníkov pozemkov, ktorí sú známi, ale nie je známe miesto ich trvalého pobytu, tak ako v tomto spore (§ 8 ods. 1 písm. c/, d/, § 34 ods. 3 z. č. 330/1991 Zb.), ktorí však v čase podania žaloby ešte žili. Žalobkyňa vychádzala len zo zápisu na liste vlastníctva, potvrdenia Mesta Čadca a Farského úradu, že v ich evidenciách sa nenachádzajú a šetrenia pomerov na mieste samom u obyvateľov znalých miestnych pomerov, k čomu však nepredložila žiadne dôkazy. V súlade s výzvou súdu nepredložila dôkazy svedčiace tomu, že za účelom riadnej identifikácie žalovaných 4/ - 9/ vykonala primerané šetrenie u ich žijúcich právnych nástupcov, nepredložila doklady, ktoré boli podkladom pre zápis vlastníctva týchto žalovaných, t. j. titul nadobudnutia uvedený na liste vlastníctva, resp. pozemkovoknižnú vložku, prípadne iné dôkazy a ani len netvrdila, nie to preukazovala, že výzvu súdu z objektívnych dôvodov nemohla splniť, pretože nimi nedisponuje príslušný úrad (Okresný úrad Čadca, odbor katastrálny či Štátny archív v Bytči a pod.). Žalobkyňa teda riadne (dostatočne určito) neoznačila subjekty sporu na strane žalovaných 4/ - 9/, pre ktorý nedostatok nie je možné v konaní s nimi pokračovať tak ako to správne konštatoval aj súd prvej inštancie, z ktorého dôvodu krajský súd ňou napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil, vrátane výroku o náhrade trov konania, vysporiadajúc sa s podstatnými námietkami žalobkyne, či už v prvoinštančnom, resp. odvolacom konaní“.

7.3. Dovolací súd k uvedeným bodom poukazuje aj na to, že tieto vyznievajú aj zmätočne, nakoľko nie je možné tvrdiť naraz, že je nepravdepodobné, že by žalovaní 4/ až 9/ žili, keďže v tom čase neboli uvádzaní ako maloletí (bod 6.) a zároveň (bod 7.), že „Neúplnosť v označení žalovaných podľa § 132 ods. 1, § 133 ods. 1 CSP bráni súdu, aby mohol pokračovať v konaní, keďže Slovenský pozemkový fond v konaní zastupuje aj vlastníkov pozemkov, ktorí sú známi, ale nie je známe miesto ich trvalého pobytu, tak ako v tomto spore (§ 8 ods. 1 písm. c/, d/, § 34 ods. 3 z. č. 330/1991 Zb.), ktorí však v čase podania žaloby ešte žili“.

7.4. Dovolací súd uvádza, že už najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/69/2023 z 14. augusta 2024 vykonal exkurz rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v súvislosti s rozhodovaním SPF za tzv. neznámych (nezistených vlastníkov). Senát 1C sa s tu vyslovenými názormi stotožňuje a na tieto poukazuje vzhľadom aj na obdobné skutkové a právne závery v oboch veciach, dbajúc pritom aj na princíp právnej istoty vyjadrený v čl. 2 CSP. V bodoch 18. až 26. a 31. a 32. rozhodnutia sp. zn. 8Cdo/69/2023 sa uvádza: „18. V krátkosti považuje dovolací súd za potrebné tiež uviesť, že „nezistení vlastníci“ sa v právnej úprave Slovenskej republiky „objavili“ po prijatí zákona SNR č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „pozemkový zákon“) a zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom (ďalej len „zákon č. 180/1995 Z.z.“) a ich existencia súvisela s ambíciou štátu/zákonodarcu, v rámci konaní o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim, vytvoriť registre obnovenej evidencie pozemkov („ROEP“) na celom území Slovenskej republiky a na ich základe v súboroch geodetických informácií a v súboroch popisných informácií doceliť úplnú/komplexnú evidenciu právnych vzťahov ku každej parcele (určeného operátu) na celok. V praxi však častokrát došlo pri spracovaní údajov z pozemkových kníh k ich preneseniu do údajov katastra nehnuteľnosti bez ďalšieho zisťovania (aj napriek veľmi konkrétnej inštrukcii vydananej v podobe Metodického návodu na spracovanie registra obnovenej evidencie pozemkov, nutnosti vykonania miestneho šetrenia, dohľadania relevantných listín v archívoch), a tak sa do príslušných registrov zapísali častokrát iba mená a priezviská jednotlivých vlastníkov. Nutné je ešte zdôrazniť, že veľká časť nezistených vlastníckych vzťahov sa do súboru popisných informácií dostala aj v dôsledku „nezapisateľných“ dedičských rozhodnutí (dedič sa stával vlastníkom napr. „2,5 ha poľnohospodárskych pozemkov na meno poručiteľa“). K povahe a okolnostiam zavedenia inštitútu nezisteného vlastníka sa podrobne vyjadril najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/31/2018 (viď bod 56. a 57. tohto rozhodnutia).

19. Podľa § 8 ods. 1 písm. c) zákona č. 180/1995 Z.z. register sa skladá z určeného operátu, zo súboru ďalších geodetických informácií a zo súboru ďalších popisných informácií o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim, najmä zo súpisu pozemkov, ktorých vlastník je známy, ale ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe.

20. Podľa § 16 ods. 1 písm. b) a c) zák. č. 180/1995 Z.z. fond nakladá podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov s pozemkami b) s nezisteným vlastníkom (§ 13). Ak je potrebné, fond v konaní pred súdom alebo pred orgánmi verejnej správy zastupuje vlastníkov pozemkov uvedených v odseku 1

písm. b) a c); obdobne postupuje správca (§ 16 ods. 2).

21. Podľa § 19 ods. 6. zákona č.180/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov predmetom dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva môže byť aj poľnohospodársky pozemok v spoluvlastníctve nezisteného vlastníka; to neplatí, ak ide o spoločnú nehnuteľnosť.

22. V záujme spriechodnenia procesu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom a i obnovenia dostatočne hodnoverného spôsobu evidencie práv k nehnuteľnostiam, ktorý sa v tuzemských podmienkach vytratil prakticky v súvislosti s opustením intabulačného princípu a stratou niekdajšieho významu inštitútu pozemkovej knihy, bol o. i. ustanovený zákonný mechanizmus nakladania Slovenského pozemkového fondu 1. s pozemkami, ktorých vlastník je známy, ale ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe (podľa čl. I § 8 ods. 1 písm. c) zákona 180/1995 Z.z.) a 2. pozemkami, ktorých vlastník nie je známy (podľa písmena d) rovnakého ustanovenia). Pre obe takéto kategórie pozemkov zákon zaviedol i legislatívnu skratku „pozemky s nezisteným vlastníkom“ (§ 13 a § 16 ods. 1 písm. b) zákona 180/1995 Z.z.); pričom pri takýchto vlastníkoch (resp. pozemkoch), ako aj pri pozemkoch, ktorých vlastníctvo nie je evidované podľa predpisov o katastri nehnuteľností v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií alebo ak sa nepreukáže inak (§ 16 ods. 1 písm. c/ zákona 180/1995 Z.z.) zákon priznáva na to určenej právnickej osobe (ktorou je práve Slovenský pozemkový fond) oprávnenie na zastupovanie vlastníkov v konaniach pred súdmi a inými orgánmi verejnej správy (§ 16 ods. 2 zákona 180/1995 Z.z.).

23. V judikatúre najvyššieho súdu existuje viacero rozhodnutí týkajúcich sa označenia nezistených vlastníkov, ich procesnej subjektivity a procesných otázok (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. februára 2016 sp. zn. 6Cdo/11/2016, z 31. mája 2021 sp. zn. 2Cdo/75/2020, z 28. februára 2022 sp. zn. 7Cdo/238/2021, z 22. júla 2020 sp. zn. 8Cdo/136/2020, z 31. januára 2011 sp. zn. 7Cdo/10/2010, z 25. februára 2015 sp. zn. 2Cdo/39/2014, z 29. apríla 2020 sp. zn. 7Cdo/241/2018 a z 15. apríla 2019 sp. zn. 8Cdo/31/2018). Z uvedených rozhodnutí je badať rovnaký prístup pokiaľ ide o vymedzenie a povahu inštitútu nezistených vlastníkov, neposkytujú však jednoznačné stanovisko ako postupovať, ak v spore nastane potreba skúmania procesnej podmienky na strane nezisteného vlastníka (či už v dôsledku námietky niektorej strany sporu, predloženia dedičského rozhodnutia, úmrtného listu a pod.) resp. v akej miere má v danej procesnej situácii súd „vyžadovať“ od žalobcu správne označenie nezistených vlastníkov resp. ich právnych nástupcov a predloženie potrebných dokladov. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde, pretože žiadna zo sporových strán nenamietala procesnú subjektivitu žalovaných. Aj napriek uvedenému však dovolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. júla 2020, sp. zn. 8Cdo/136/2020, v ktorom uviedol, že „si je vedomý svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej nie je vecou súdu, aby žalobcu poučoval o hmotnom práve, resp. o otázkach vecnej legitímácie, avšak tento názor nie je možné uplatňovať rigorózne bez prihliadania na špecifiká konkrétneho konania. Podľa názoru dovolacieho súdu v okolnostiach posudzovanej veci bolo nutné zohľadniť špecifiká tohto sporového konania, pri ktorom žalobkyňa (pri označení okruhu strán) mohla vychádzať iba z údajov z evidencie nehnuteľností, ktoré navyše nie sú ani v súčasnej dobe aktualizované...“.

24. Ako už bolo v bode 17. tohto rozhodnutia uvedené pri označení nezisteného vlastníka ako strany sporu je nevyhnutné vychádzať zo zápisu jeho označenia na LV v katastri nehnuteľností. Zákon pritom presnú formu nepredpisuje. V judikatúre najvyššieho súdu sa nachádzajú rozhodnutia snažiace sa uvedený problém „preklenúť“ napr. zvoleným spôsobom označenia „Neznámy (resp. nezistený) vlastník nehnuteľností ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom ...“ alebo „Neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom, ...“ (viď sp. zn. 6Cdo/11/2016 tiež sp. zn. 7Cdo/238/2021). Na takomto označení nezistených vlastníkov zotrúva dovolací súd aj naďalej.

25. „Na základe doterajšej judikatúry najvyššieho súdu (viď sp.zn. 8Cdo/31/2018 a tiež sp. zn. 7Cdo/238/2021) dovolací súd tiež opakovane konštatuje a zotrúva na tom, že pojem „nezistený vlastník, je právna fikcia osoby, ktorej bola zákonom priznaná procesnoprávna subjektivita. Procesnoprávna subjektivita je priznaná aj fyzickým osobám (nezisteným vlastníkom) u ktorých možno vzhľadom na dátum ich narodenia logicky predpokladať, že už nežijú (ich spôsobilosť mať práva a povinnosti zanikla). Zákon vytvorením fikcie ich pretransformoval do samostatného procesnoprávneho subjektu (nezisteného vlastníka) pri ktorom sa naďalej uvádza meno a priezvisko. Právna úprava vychádza z princípu, že procesnoprávna subjektivita je širšia ako hmotnoprávna, keďže podľa § 61 CSP

procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Fikcia nezisteného vlastníka umožňuje procesnoprávne zabezpečiť identitu vlastnickeho vzťahu ku konkrétnej nehnuteľnosti a zachovať veľkosť spoluvlastníckych podielov zapísaných v katastri nehnuteľností. Súčasne umožňuje zabezpečovať procesnoprávnu existenciu nezisteného vlastníka ako subjektu vlastnickeho práva v katastri nehnuteľností“.

26. Zhrnúc, z doposiaľ uvedeného (pod bodmi 16. až 25. tohto rozhodnutia) ako aj okolností preskúmvanej veci podľa dovolacieho súdu vyplýva, že zodpovednosť sporovej strany (v danom prípade žalobkyne) za správne označenie protistrany v prípade inštitútu nezisteného vlastníka je oslabená povahou tohto osobitného subjektu vyplývajúcou zo zákona.

31. Na základe vyššie uvedeného procesného stavu a vezmúc v úvahu aj závery doterajšej judikatúry najvyššieho súdu k inštitútu nezisteného vlastníka a interpretujúc aj úvahy ústavného súdu ohľadom materiálnej ochrany zákonnosti dovolací súd dospel k záveru, že ak je právnym predpisom priznaná procesnoprávna fikcia aj osobám, ktoré už nemusia žiť, potom je nadbytočné, a to vzhľadom na špecifický inštitút nezisteného vlastníka, zaoberať sa mierou pravdepodobnosti smrti konkrétne označených vlastníkov/účastníkov konania a to najmä za stavu, kedy to žiadna zo sporových strán nenamietala (vrátane samotného zástupcu - Slovenského pozemkového fondu). Zhora uvedený (v bodoch 1.1., 1.2. a 2.1., 2.2 tohto rozhodnutia bližšie popísaný) postup súdov nižších inštancií v konečnom dôsledku totiž smeroval k skúmaniu procesnej podmienky na strane žalovaných 5/ až 12/ a nie k odstráneniu vytýkaných väd v označení žalovaných (títo boli v kontexte doterajšej judikatúry najvyššieho súdu označení správne) a jeho výsledkom mohol byť/je záver o určitej miere pravdepodobnosti smrti a teda neexistencie procesnej subjektivity (predtým spôsobilosti byť účastníkom konania) na ich strane. V uvedenom smere pritom najvyšší súd už v minulosti v rozhodnutí sp. zn. 8Sžo/31/2013 vyslovil záver, že „pokiaľ súd pri skúmaní procesných podmienok konania má pochybnosti o ich splnení, potom nemôže konanie pre tento nedostatok zastaviť, ale túto otázku musí riešiť pozitívne, teda vec musí prejednať. Opačným výkladom by bol porušený princíp zákazu denegatio iustitiae, spočívajúci v tom, že súd je povinný vykonávať súdnictvo“. K odmietnutiu spravodlivosti dochádza, ak súd bez zákonného dôvodu rozhodne, že neposkytne právnú ochranu subjektu domáhajúcemu sa súdnej ochrany.

32. Senátu 8C je známe rozhodnutie najvyššieho súdu zo dňa 27. novembra 2023 sp. zn. 5Cdo/206/2022, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že „povinnosť súdu skúmať splnenie procesnej podmienky konania spočívajúcej v existencii procesnej subjektivity strany sporu nezaniká ani v prípade, ak sporovou stranou je neznámy vlastník“, avšak v predmetnej veci - o určenie vlastnickeho práva - bolo v rámci zisteného skutkového stavu uvedené, že sporové strany zhodne tvrdili, že označení nezistení vlastníci zomreli a preto za daného stavu bolo na mieste, aby sa otázkou procesnej subjektivity súdy nižších inštancií zaoberali.“

7.5. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a aj uvedené rozhodnutia dovolacieho súdu preto umožňujú označiť prístup dovolacieho súdu a tiež aj súdu prvej inštancie za striktné formalistický vedúci k odmietnutiu poskytnutia spravodlivosti žalobkyne, čím spor zaťažil vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

7.6. Dovolanie žalobkyne za danej procesnej situácie aká nastala v prejednávanej veci bolo nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f) CSP), ale tiež dôvodné (§ 431 CSP), lebo v ňom opodstatnene namietala, že súdy nižších inštancií jej nesprávnym procesným postupom znemožnili ako strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.7. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s predmetnými ustanoveniami zrušil uznesenie dovolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

8. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§

453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

9. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.